

Concept Besluit verplaatsen en verkabelen hoogspanningsverbindingen

Besluit van [datum], houdende nadere regels met betrekking tot het verplaatsen of vervangen door ondergrondse delen van delen van een hoogspanningsverbinding

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van onze Minister van Economische Zaken van [datum], nr. WJZ /;

Gelet op artikel 22a, zevende lid, van de Elektriciteitswet 1998;

De Afdeling Advisering van de Raad van State gehoord (advies van [datum], nr. W XXXXX);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Economische Zaken van [datum], nr. WJZ / xxxxxx;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

Onze Minister: Onze Minister van Economische Zaken;

wet: Elektriciteitswet 1998.

Artikel 2 [Hoogte van de bijdrage]

1. De indiener van een verzoek tot verplaatsing of vervanging als bedoeld in artikel 22a, eerste lid, van de wet, betreffende een deel van een net dat is aangewezen op grond van onderdeel b van dat artikellid, of tot het doen van een onderzoek als bedoeld in het vierde lid van dat artikel, betaalt van de kosten voor de uitvoering van het betreffende verzoek:

- a. 25%, indien het deel zich bevindt in een gemeente met meer dan 30.000 inwoners, of
- b. 20%, indien het deel zich bevindt in een gemeente met ten hoogste 30.000 inwoners.

2. In afwijking van het eerste lid betaalt de indiener voor de uitvoering van de verzoeken, bedoeld in het eerste lid, tezamen, een bedrag dat wordt berekend door € 975.000,- te vermenigvuldigen met het aantal kilometers, afgerond op één cijfer achter de komma, waaruit het aan te leggen deel bestaat, voor zover dat bedrag lager is dan het bedrag dat de indiener op grond van het eerste lid zou betalen.

3. De inwonertallen, bedoeld in het eerste lid, worden bepaald aan de hand van de door het Centraal Bureau voor de Statistiek bekend gemaakte gegevens betreffende de bevolkingscijfers per 1 januari van het jaar waarin het verzoek tot het doen van onderzoek als bedoeld in artikel 22a, vierde lid, is ingediend.

Artikel 3 [Hoogte van de bijdrage na alternatievenonderzoek]

De indiener van een verzoek als bedoeld in artikel 22a, zesde lid, van de wet, betaalt 10% van de kosten voor de uitvoering van het verzoek.

Artikel 4 [Bestanddelen van de kosten waarvoor de bijdrage geldt]

1. Als kosten voor de uitvoering van een verzoek als bedoeld in artikel 22a, zevende lid, onderdeel a, van de wet, worden aangemerkt de kosten die de netbeheerder maakt en die in redelijkheid zijn toe te rekenen aan:

- a. onderzoek als bedoeld in artikel 22a, vierde lid of zesde lid, tweede volzin, van de wet;
- b. uitvoering van de verplaatsing of vervanging.

2. Als kosten voor onderzoek, als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, worden aangemerkt de kosten:

- a. voortvloeiend uit overeenkomsten van opdracht;
- b. van personele inzet.

3. Als kosten voor de uitvoering van een verplaatsing of vervanging als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, worden aangemerkt de kosten:

- a. voor het opstellen van een ontwerp voor vervanging of verplaatsing van het betreffende deel van het net;
- b. van materiële en personele inzet;
- c. voortvloeiend uit een voor de realisatie gesloten overeenkomst van aanneming van werk of de levering van diensten en materialen;
- d. voor de verwerving van een onroerende zaak of de vestiging van een beperkt recht op een onroerende zaak;
- e. voor het verwijderen van resterende onderdelen van het te vervangen of te verplaatsen deel van het net;
- f. voor herstel van de terreinen waar verplaatsing of vervanging heeft plaats gevonden;
- g. van communicatie over de uit te voeren werkzaamheden;
- h. voor andere zaken of werkzaamheden die zijn toe te rekenen aan de uitvoering van de verplaatsing of vervanging.

4. Op de kosten voor de uitvoering van een verzoek tot verplaatsing of vervanging als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, worden in mindering gebracht:

- a. kosten voor voorgenomen investeringen in het te verplaatsen of te vervangen deel van het net, voor zover de investering was voorzien in een ten tijde van het verzoek laatst vastgestelde investeringsplan als bedoeld in [artikel 21 van de wet (zie artikel I, onderdeel W, van wetsvoorstel 34 627)];
- b. eventuele opbrengsten vanwege het vrijkomen van een onroerende zaak door de verplaatsing of vervanging.

5. Als kosten voor de uitvoering van een verzoek als bedoeld in het eerste lid worden niet aangemerkt de kosten die door een college van burgemeester en wethouders of van gedeputeerde staten worden gemaakt, waaronder kosten voor de voorbereiding van voor de verplaatsing of vervanging benodigde besluiten.

Artikel 5 [Regels over de volgorde waarin het vervangen of verplaatsen plaatsvindt]

Indien een netbeheerder onvoldoende capaciteit heeft om aan alle ontvangen verzoeken tot verplaatsing of vervanging gelijktijdig uitvoering te geven, hanteert de netbeheerder de volgorde van binnenkomst van de verzoeken als uitgangspunt voor de volgorde van uitvoering.

Artikel 6 [Regels over procedure voor het aanvragen van een ontheffing]

De aanvraag, bedoeld in artikel 22a, vijfde lid, van de wet, bevat een beschrijving waarin wordt onderbouwd dat het vervangen of verplaatsen van dat deel technisch of ruimtelijk niet haalbaar is of strijdig is met het belang van leveringszekerheid.

Artikel 7 [Termijn voor indiening verzoek]

Een verzoek als bedoeld is artikel 22a, zesde lid, eerste volzin, kan worden ingediend tot 2 jaren na het tijdstip waarop het bij koninklijke boodschap van 8 december 2016 ingediende voorstel van wet houdende wijziging van de Elektriciteitswet 1998 en van de Gaswet (voortgang energietransitie) (34 627) tot wet is of wordt verheven en die wet in werking treedt.

Artikel 8 [Citeertitel]

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit verplaatsen en verkabelen hoogspanningsverbindingen.

Artikel 9 [Inwerkingtreding]

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Nota van toelichting

Algemeen

1. Inleiding

Dit besluit vormt een uitwerking van artikel 22a, zevende lid, van de Elektriciteitswet 1998. Met artikel 22a van de Elektriciteitswet 1998 wordt geregeld in welke gevallen een netbeheerder een bovengronds gedeelte van een elektriciteitsnet moet verplaatsen of vervangen door een ondergronds deel. Een college van burgemeester en wethouders of een college van gedeputeerde staten (hierna: gemeente of provincie) kan daartoe bij de netbeheerder een verzoek indienen voor door de minister aangewezen tracédelen. Een verzoek kan ook door twee of meer decentrale overheden gezamenlijk worden ingediend. Indien aan alle voorwaarden is voldaan, voert de netbeheerder het verzoek uit.

Dit besluit bepaalt welk deel van de kosten die een netbeheerder maakt voor de uitvoering van een verzoek wordt betaald door de indiener van het verzoek. Ook definieert dit besluit de bestanddelen waaruit die kosten in ieder geval bestaan. Het deel van de kosten dat niet door de verzoeker wordt betaald, zal worden verdisconteerd in de transporttarieven voor elektriciteit. Het gevolg daarvan is dat voor dit deel alle afnemers van elektriciteit meebetalen aan het uitvoeren van deze taak.

Daarnaast bevat dit besluit enkele procedurele bepalingen. Zo wordt geregeld dat de netbeheerder verzoeken in beginsel op volgorde van binnenkomst uitvoert. Ook regelt dit besluit welke eisen gelden bij de aanvraag van een netbeheerder voor de in artikel 22a, vijfde lid, van de wet, opgenomen ontheffing van de verplichting om een aangewezen deel van een net onder de grond te brengen (te verkabelen) of te verplaatsen. Tot slot is een termijn opgenomen waarbinnen een gemeente of provincie een verzoek kan indienen bij de minister om aanvullend tracédelen aan te wijzen die als uitvloeisel van zogenoemd alternatievenonderzoek (alternatief voor uitkoop, zie paragraaf 2) eveneens voor verkabeling of verplaatsing in aanmerking komen.

2. Beleid ten aanzien van woningen nabij hoogspanningslijnen

Artikel 22a van de Elektriciteitswet 1998 en de uitwerking daarvan in dit besluit, zijn onderdeel van het beleid dat door Rijk is ingezet ten aanzien van het wonen nabij bestaande hoogspanningslijnen. Dit beleid bestaat uit een tweetal samenhangende sporen, waarvan artikel 22a er één is. Artikel 22a maakt het mogelijk dat door de minister aangewezen hoogspanningsverbindingen binnen bevolkingskernen worden verkabeld of verplaatst, op initiatief van de gemeente of de provincie.

Het tweede onderdeel van het beleid betreft woningen onder hoogspanningslijnen buiten bevolkingskernen en woningen onder hoogspanningslijnen van 220 en 380 kV. Aangenomen wordt dat het buiten de bevolkingskernen niet kostenefficiënt is om hoogspanningsverbindingen onder de grond te brengen of te verplaatsen, omdat er maar weinig woningen in het buitengebied onder een hoogspanningslijn liggen. Ook is het om net-technische redenen veelal niet wenselijk om hoogspanningsverbindingen van 220 kV en 380 kV onder de grond te brengen. Voor deze situaties is de Regeling specifieke uitkering aankoop woningen onder een hoogspanningsverbinding (Stcrt. 2016, 68302, hierna: de uitkoopregeling) ingesteld. Deze regeling maakt het mogelijk dat eigenaren van woningen die loodrecht onder een hoogspanningsverbinding gelegen zijn, als zij dat willen, hun woning verkopen aan de gemeente, op kosten van het Rijk. Deze regeling is op 1 januari 2017 in werking getreden en heeft een looptijd van vijf jaar.

In de motie Dik-Faber (Kamerstukken II 2015/2016, 34 199, nr. 44) is de regering opgeroepen te onderzoeken in hoeverre het bij uitkoop situaties mogelijk en kostenefficiënt is om te verkabelen of het tracégedeelte te verplaatsen. De minister kan als gevolg van dit alternatievenonderzoek, op verzoek van een gemeente of provincie, aanvullend tracédelen aanwijzen (artikel 22a, zesde lid, van de wet).

3. Hoogte van de bijdrage van de verzoeker

Dit besluit bevat regels over het deel van de kosten voor verplaatsing of verkabeling dat de verzoeker moet bijdragen. Bij het opstellen van deze regels is rekening gehouden met het eerder aangenomen amendement van de leden Agnes Mulder en Jan Vos (*Kamerstukken II 2015-16, 34 199, nr. 37*). In dit amendement, ingediend tijdens de behandeling van het wetsvoorstel Elektriciteits- en gaswet (wetsvoorstel STROOM genoemd), wordt de regering verzocht om bij het bepalen van de bijdrage van de verzoeker rekening te houden met de gemeentelijke draagkracht en het aantal kilometers hoogspanningsverbinding waarvoor ondergronds brengen of verplaatsen aan de orde is. In het wetsvoorstel STROOM, zoals dat was voorgelegd aan de Tweede Kamer, was voorzien in een decentrale bijdrage van 25% voor alle gevallen.

Met gemeenten en provincies is constructief overlegd over de decentraal te betalen eigen bijdrage. Dit heeft geresulteerd in de volgende uitkomsten:

- Voor netdelen in gemeenten met meer dan 30.000 inwoners geldt een eigen bijdrage van 25% van de kosten die de netbeheerder maakt voor het verkabelen of verplaatsen van betreffend tracédeel, inclusief het onderzoek dat daarvoor verricht wordt.
- Voor netdelen in gemeenten met ten hoogste 30.000 inwoners geldt een eigen bijdrage van 20% van de kosten die de netbeheerder maakt voor het verkabelen of verplaatsen van betreffend tracédeel, inclusief het onderzoek dat daarvoor verricht wordt.
- In alle gevallen is de eigen bijdrage gemaximeerd op € 975.000 per kilometer nieuw aan te leggen tracédeel. Hiermee wordt bereikt dat ook in complexe situaties met een 'hoger prijskaartje' verkabeling of verplaatsing van de masten in financieel opzicht daadwerkelijk mogelijk is voor de decentrale overheden.
- Voor aangewezen tracés voortvloeiend uit het zogeheten alternatievenonderzoek (ter invulling van de motie Dik-Faber) geldt bij wijze van uitzondering een eigen bijdrage van 10%, zodat gemeenten een evenwichtige afweging kunnen maken tussen uitkoop (met vergoeding door de rijksoverheid) of verkabeling of verplaatsing (met een beperkte eigen bijdrage).
- Eventuele kosten voor door de netbeheerder reeds geplande investeringen in het betreffende netdeel worden in mindering gebracht op de totale projectkosten, zodat deze voorziene kosten niet meetellen bij de berekening van de decentrale bijdrage.

De wet maakt het mogelijk dat meerdere partijen, zoals bijvoorbeeld een gemeente en een provincie, gezamenlijk een verzoek tot verkabeling of verplaatsing indienen. In dergelijke gevallen betalen zij elk een deel van de hiervoor weergegeven decentrale bijdrage. Verwacht mag worden dat bij een gezamenlijk verzoek er onderling heldere afspraken zijn gemaakt over de financiële bijdrage van elke partij, zodat de netbeheerder vooraf weet wie welk deel van de rekening gaat betalen. Indien dit niet het geval is, kan de netbeheerder op grond van de hoofdelijke aansprakelijkheid van het Burgerlijk Wetboek elk van de partijen voor de verschuldigde bijdrage aanspreken.

4. Totstandkoming van de kostenraming en bestanddelen van de kosten

De kosten die een netbeheerder maakt voor de uitvoering van een verzoek tot verplaatsing of verkabeling worden als volgt in beeld gebracht. Op grond van het vierde of zesde lid van artikel 22a van de Elektriciteitswet 1998 zal de netbeheerder op verzoek van een gemeente of provincie onderzoeken op welke wijze het ruimtelijk en nettechnisch mogelijk is een netdeel te verplaatsen of te verkabelen. Dit gebeurt in afstemming met de indiener van het verzoek. De netbeheerder brengt daarbij de kosten in beeld, zodat de verzoeker inzicht krijgt in deze kosten en op basis daarvan ook inzicht heeft in de eigen bijdrage. Het onderzoek wordt in de praktijk een haalbaarheidsstudie genoemd. Bij een positieve haalbaarheidsstudie is het vervolgens aan de verzoekende partij (of partijen) om te beoordelen of verplaatsen of onder de grond brengen haalbaar en gewenst is. Indien dit het geval is en de eventueel benodigde aanwijzing op grond van artikel 22a, zesde lid, is gedaan, mag verwacht worden dat daarna een verzoek wordt ingediend bij de netbeheerder om tot daadwerkelijke verplaatsing of verkabeling van het betreffende tracégedeelte over te gaan.

In de haalbaarheidsstudie zal een raming van de totale kosten worden gegeven aan de hand van de bestanddelen genoemd in artikel 4 van dit besluit. Bij uitvoering van het verplaatsings- of verkabelingsverzoek zal de netbeheerder bijhouden wat de daadwerkelijk gemaakte projectkosten zijn. De uiteindelijk aan de netbeheerder verschuldigde eigen bijdrage is hierop gebaseerd en vindt dus plaats op basis van 'nacalculatie' van de voor het project gemaakte kosten. Artikel 4 geeft aan dat alle kosten die de netbeheerder maakt voor de uitvoering van het verplaatsings- of verkabelverzoek in beschouwing genomen dienen te worden.

5. Regeldruk en financiële gevolgen voor decentrale overheden

De administratieve lasten (het voldoen aan informatieverplichtingen voortvloeiend uit wet- en regelgeving van de overheid) en de inhoudelijke nalevingskosten (de kosten voor het kunnen voldoen aan de inhoudelijke verplichtingen zoals vastgelegd in wet- en regelgeving) vormen gezamenlijk de kosten die samenhangen met regeldruk. Het kabinet streeft er naar de regeldruk voor burgers, bedrijven en professionals terug te dringen. Bij de voorbereiding van dit besluit is nagegaan of sprake is van regeldrukeffecten. Er is overleg gevoerd met de landelijk netbeheerder TenneT over de gevolgen van dit besluit voor netbeheerders. In overleg met TenneT is er voor gekozen de werkzaamheden die voortvloeien uit dit besluit (zoals de verdeling van kosten) zo veel mogelijk te laten aansluiten bij de reguliere financieel-administratieve processen van netbeheerders.

Dit besluit biedt gemeenten en/of provincies een facultatieve mogelijkheid om hoogspanningstracés te verkabelen of te verplaatsen en geen verplichting. De inhoudelijke nalevingskosten die uit dit besluit voortvloeien zijn afhankelijk van de keuzes die gemeenten en/of provincies hierin maken. Besluit een gemeente en/of provincie de huidige situatie ongewijzigd te laten, dan vloeien er geen inhoudelijke nalevingskosten uit dit besluit voort. Als een gemeente en/of provincie wel besluit om een hoogspanningstracé te verkabelen of te verplaatsen, bedragen de kosten hiervan voor de gemeente en/of de provincie 20 tot 25% van de werkelijke uitvoeringskosten. Zonder dit besluit zou de netbeheerder alle kosten die gemaakt worden in het kader van een verzoek voor verkabeling of verplaatsing van een hoogspanningstracé in rekening brengen bij de verzoeker. Op basis van dit besluit wordt dat beperkt tot de decentrale bijdrage. Het overige deel van de kosten wordt gefinancierd door de netbeheerder. De netbeheerder mag deze kosten doorberekenen in de tarieven voor transport van elektriciteit. Door de netbeheerders wordt er naar gestreefd de verkabeling of de verplaatsing van hoogspanningslijnen zo efficiënt mogelijk uit te voeren.

Naar verwachting wordt er op grond van dit besluit circa 135 km. hoogspanningstracé aangewezen (die daarmee in aanmerking komen voor verkabeling of verplaatsing). De totale kosten van verkabeling van deze 135 km. zijn door TenneT berekend op circa € 440 miljoen (inclusief de uitvoering van haalbaarheidsonderzoeken). De kosten die de netbeheerder kan verrekenen in de kosten van transport voor elektriciteit zijn geschat op maximaal circa € 330 miljoen. Op basis van een onderbouwing van TenneT is door het ministerie van EZ berekend dat op grond hiervan de tarieven van kleinverbruikers tijdens een periode van 15 jaar kunnen oplopen tot een maximum van ongeveer € 1,30 extra per jaar en daarna weer afgebouwd worden. Voor een industriële gebruiker van gemiddelde grootte kan de energierekening volgens hetzelfde systeem stijgen tot maximaal € 15.000 per jaar. Deze gegevens zijn door de minister van EZ op 16 april 2013 aan de Tweede Kamer meegedeeld (*Kamerstukken II 2012-13, 31 574*, nr. 29). Als niet alle gemeenten en/of provincies overgaan tot verkabeling of verplaatsing van het hoogspanningstracé liggen de nalevingskosten in de praktijk lager.

De administratieve lasten die met dit besluit samenhangen zijn te verwaarlozen. Op grond van artikel 22a lid 5 van de Elektriciteitswet kunnen netbeheerders een ontheffing aanvragen bij de minister om niet tot verkabeling of verplaatsing van een hoogspanningstracé over te gaan, wanneer uit onderzoek blijkt dat dit ruimtelijk of technisch niet haalbaar is of strijdig met het belang van leveringszekerheid. In de praktijk houdt dit in dat de netbeheerder hiervoor een brief moet opstellen. Naar verwachting zal zich dit slechts een enkele maal voordoen.

Artikelsgewijs

Artikel 2

Dit artikel bevat bepalingen over het deel van de kosten van een project tot verplaatsing of vervanging dat wordt betaald door de verzoeker(s). In het eerste lid is opgenomen welk percentage van de projectkosten voor rekening van verzoekende decentrale overheid of overheden komt. De kostenverdeling in dit artikel geldt voor netdelen die krachtens artikel 22a, eerste lid, onderdeel b, van de wet door de minister zijn aangewezen. Het percentage is 25% of 20%, afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente waarin het desbetreffende netdeel ligt. Het inwonertal op 1 januari van het jaar waarin het verzoek tot het doen van de voorbereidende onderzoeken (artikel 22a, vierde lid, van de wet) is ingediend, is bepalend.

De bijdrage van de verzoeker(s) aan de projectkosten wordt berekend over de totale kosten die de netbeheerder maakt naar aanleiding van een verzoek tot verkabeling of verplaatsing van een hoogspanningstracé. In het eerste lid is bepaald dat de verzoeker zowel een percentage van de haalbaarheidsstudie betaalt (het onderzoek als bedoeld in artikel 22a, vierde lid, van de wet), als van de uitvoeringskosten van de verplaatsing of verkabeling. Hiermee is voorzien in de situatie dat na het voorbereidende onderzoek wordt besloten om niet tot verplaatsing of vervanging over te gaan. De verzoeker betaalt in dat geval alleen het in dit artikel genoemde percentage van de onderzoekskosten. Voor een uitwerking van de kostenbestanddelen die in elk geval tot de projectkosten horen, wordt verwezen naar artikel 4 van dit besluit.

De bijdrage is in het tweede lid voor het totaal aan onderzoekskosten en uitvoeringskosten gemaximeerd op € 975.000,- per kilometer nieuw aan te leggen tracédeel. Om onduidelijkheden over afronding te voorkomen, is bepaald dat het aantal kilometers nieuw aan te leggen hoogspanningstracé wordt afgerond op één cijfer achter de komma (hectometers). Daarmee is het midden gekozen van een voor de praktijk te grofmazige afronding (kilometers) en een te gedetailleerde (meters).

De netbeheerder brengt over de kosten die hij doorberekent aan verzoeker(s) geen btw in rekening. De netbeheerder volgt hierbij het Besluit van 6 december 2014, BLKB 2014-704M, onderdeel 3.3.8.1, nummer 3, hetgeen is afgestemd met de Belastingdienst.

Artikel 3

Dit artikel bevat de kostenverdeling voor de netdelen die op grond van artikel 22a, zesde lid, van de wet kunnen worden aangewezen. Dit betreffen delen van netten die in eerste instantie niet in beeld kwamen voor verkabeling of verplaatsing, omdat de daaronder gelegen woningen onder de uitkoopregeling vallen. Naar aanleiding van het zogeheten alternatievenonderzoek ter invulling van de motie Dik-Faber kunnen deze tracédelen alsnog door de minister worden aangewezen (zie paragraaf 2 van het algemeen deel van deze toelichting).

Artikel 4

Het deel van de kosten voor een project tot verplaatsing of vervanging dat door de verzoeker(s) wordt betaald, wordt berekend over alle kosten die de netbeheerder maakt voor de uitvoering van het verzoek en die in redelijkheid zijn toe te rekenen aan het project. De totale kosten voor de uitvoering van het verzoek tot verplaatsing of verkabeling bestaan uit onderzoekskosten en kosten voor de uitvoering van de verplaatsing of verkabeling. Met kosten voor de uitvoering zijn alle kosten bedoeld die worden gemaakt nadat de keuze is gemaakt om daadwerkelijk te verkabelen of verplaatsen, dus de kosten die redelijkerwijs samenhangen met de ontwerp- en uitvoeringsfase van het project.

In het tweede lid zijn de kostenbestanddelen van onderzoek (haalbaarheidsstudie) als bedoeld in artikel 22a, vierde lid of zesde lid, tweede volzin, van de wet opgenomen. In het derde lid zijn de belangrijkste kostenbestanddelen voor de uitvoering van de verplaatsing of verkabeling beschreven. Deze kosten bestaan in hoofdlijnen uit: ontwerpkosten, kosten voor de aanneming

van werk en de levering van materialen en diensten, organisatiekosten voor de desbetreffende project, zoals personeelskosten, kosten in verband met de vestiging van zakelijke rechten, het verwijderen van resterende onderdelen van het net en herstel van terreinen waar verplaatsing of vervanging heeft plaats gevonden.

In het derde lid, onderdeel d, is opgenomen dat de kosten voor de verwerving van een onroerende zaak en de kosten die samenhangen met de vestiging van een beperkt recht op een onroerende zaak worden aangemerkt als projectkosten. Bij verkabeling of verplaatsing van een hoogspanningstracé is het uitgangspunt dat de netbeheerder zijn huidige rechtspositie behoudt. Daartoe zal hij voor de aanleg van het nieuwe tracégedeelte in een beperkt aantal gevallen gronden willen verwerven, bijvoorbeeld voor stations en locaties waar een ondergrondse hoogspanningsverbinding overgaat in een bovengrondse verbinding (opstijgpunten). In de praktijk sluit de netbeheerder voornamelijk zakelijk recht overeenkomsten met de eigenaren van de gronden waarin een kabel komt te liggen dan wel waarop een verplaatste hoogspanningslijn komt te staan. Onder kosten die samenhangen met de vestiging van een beperkt recht op een onroerende zaak vallen zowel zakelijk recht overeenkomsten als gedoogbeschikkingen.

In het vierde lid is bepaald dat bepaalde opbrengsten of vermeden kosten in mindering worden gebracht op de projectkosten en daarmee op de decentrale overheidsbijdrage. In onderdeel a is opgenomen dat reeds geplande investeringen in het te vervangen of te verkabelen deel van de hoogspanningslijn van de projectkosten worden afgetrokken. Dit is het geval indien in het investeringsplan van de netbeheerder als bedoeld in artikel 21 van de Elektriciteitswet 1998 werkzaamheden aan het betreffende hoogspanningsdeel zijn aangekondigd. Het kan zowel gaan om vervangingsinvesteringen als om uitbreidingsinvesteringen. De netbeheerder dient in dat geval een berekening te maken van de extra kosten die het verzoek van de indiener(s) met zich mee brengt, in vergelijking met de voorziene investering. De in artikel 2 of 3 bedoelde bijdrage wordt dan berekend over de meerkosten voor de verplaatsing of verkabeling ten opzichte van het reeds geplande werk. Verder is het mogelijk dat er onroerende zaken, in eigendom bij de netbeheerder, vrij komen door de aanleg van het nieuwe tracégedeelte. Soms kunnen deze onroerende zaken worden verkocht of worden kosten vermeden. De opbrengsten of vermeden kosten die in redelijkheid zijn toe te rekenen tot het project, worden ingevolge het vierde lid, onderdeel b, in mindering gebracht op de projectkosten.

Om de projectkosten goed af te bakenen is in het vijfde lid ook aangegeven welke kosten hier niet onder vallen. Kosten die gemeenten of provincies zelf maken vallen niet onder de projectkosten die voortvloeien uit een verzoek tot het doen van onderzoek of tot verkabeling of verplaatsing van een tracédeel. Te denken valt aan kosten voor het opstellen van besluiten, het organiseren van bewonersbijeenkomsten en het voeren van eventuele bezwaar- en beroepsprocedures.

Artikel 5

De mogelijkheid bestaat dat er na de inwerkingtreding van dit besluit door gemeenten en provincies in een korte tijdspanne zo veel verzoeken tot het onder de grond brengen of verplaatsen van hoogspanningslijnen aan de netbeheerder gericht worden, dat de netbeheerder – vanuit capaciteitsoverwegingen – niet aan alle verzoeken direct en gelijktijdig uitvoering kan geven. In die gevallen worden de verzoeken in beginsel op volgorde van binnenkomst opgepakt. Het proces van eerste ontwerp tot oplevering van het project kent meerdere processtappen. De netbeheerder neemt het principe “wie het eerst komt, die het eerst maalt” bij alle processtappen als uitgangspunt. De netbeheerder gaat daarbij uit van de datum waarop de verzoeker formeel aan de netbeheerder aangeeft dat uitvoering gegeven kan worden aan de volgende processtap. Deze werkwijze sluit aan bij de huidige werkwijze van de netbeheerders. In bijzondere gevallen kan de netbeheerder van die volgorde afwijken. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan separaat ingediende verzoeken van naast elkaar gelegen gemeenten, die dezelfde hoogspanningslijn betreffen. Het mag duidelijk zijn dat het voorkeur heeft deze verzoeken gelijktijdig uit te voeren. Verwacht mag worden dat de netbeheerder er alles aan doet om voldoende capaciteit te realiseren om de verzoeken binnen redelijke termijn af te handelen en de verzoekende partij informeert over de planning van uitvoering van het verzoek.

Artikel 6

Uit het onderzoek van de netbeheerder kan blijken dat het niet mogelijk is om een aangewezen deel van een hoogspanningslijn te verplaatsen of onder de grond te brengen, om redenen van technische of ruimtelijke aard of omdat dit strijdig is met de leveringszekerheid. In die gevallen kan een netbeheerder (op grond van artikel 22a, vijfde lid, van de wet) een verzoek indienen bij de minister van Economische Zaken om geen uitvoering te geven aan de verplaatsing of het onder de grond brengen van (een deel van) een hoogspanningslijn, ondanks dat dit deel op grond van artikel 22a, eerste lid, onderdeel b, van de wet, door de minister aangewezen is. Het verzoek van de netbeheerder dient vergezeld te gaan van een onderbouwing, waaruit duidelijk wordt om welke redenen de netbeheerder de minister adviseert om niet tot het verplaatsen of verkabelen van het hoogspanningstracé over te gaan. Bij honorering van het verzoek wordt ontheffing verleend aan de netbeheerder en wordt het aangewezen deel door de minister tevens verwijderd uit de lijst van aangewezen tracés.

Artikel 7

Op grond van artikel 22a, zesde lid, van de wet, kan een gemeente of provincie een verzoek doen aan de minister van Economische Zaken om een tracé aan te wijzen. Het gaat om de aanwijzing van delen van netten die in aanmerking komen voor verkabeling of verplaatsing en waarbij dat in de plaats komt van aankoop van woningen die onder dat netdeel zijn gelegen met behulp van de uitkoopregeling. Artikel 7 van dit besluit geeft aan binnen welke termijn een dergelijk verzoek tot aanvullende aanwijzing gedaan kan worden. Mede met het oog op de looptijd van de uitkoopregeling kan dit verzoek tot twee jaar na de inwerkingtreding van artikel 22a van de Elektriciteitswet ingediend worden. De verzoeken moeten vergezeld gaan van een onderzoeksrapportage, waarin de technische haalbaarheid, de ruimtelijke aspecten, het belang van leveringszekerheid en de investeringskosten van het verplaatsen of onder de grond brengen (mede in relatie tot uitkoop) van het betreffende deel inzichtelijk zijn gemaakt.